

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 742/2015-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, Advokátska kancelária, Námestie M. R. Štefánika 1, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 4/08 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 4/08 porušil základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Námestovo vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 4/08 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov.

3. ■■■■■ priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Námestovo p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Námestovo je p o v i n n ý uhradiť ■■■■■ trovy konania v sume 444,66 € (slovom štyristoštyridsaťštyri eur a šesťdesiatšesť centov) na účet JUDr. Mgr. Štefana Buchu, Advokátska kancelária, Námestie M. R. Štefánika 1, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 742/2015-10 z 11. novembra 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť ■■■■■ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 4/08 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Ku skutkovému stavu sťažovateľka uviedla najmä, že:

«(...) Podaním: „Žaloba o zaplatenie 70.000,-Sk.“ zo dňa 30.05.2007(...), ktorý sťažovateľka podala na vtedy príslušnom Okresnom súde v Dolnom Kubíne, ktorou sa sťažovateľka (žalobkyňa) domáha od Stredoslovenskej energetiky, a. s., so sídlom Ulica Republiky 5, 010 47 Žilina zaplatenia 70.000,- Sk za nezákonné orezanie 9 ihličnatých stromov na pozemkoch - parcely: C KN č. ■■■■■ a 57/1 v kat. úz. ■■■■■ okres ■■■■■. Uvedený návrh bol dopĺňaný a rozšírený o ďalšieho účastníka konania. Okresný súd Námestovo vo veci samej rozhodol rozsudkom zo dňa 08.09.2008, číslo konania

5C/4/2008-99(...) Proti uvedenému rozsudku som podala odvolanie a Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 18.12.2008, sp. zn. 9Co/366/2008(...) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

V prvom rade poukazujem na to, že Okresný súd Námestovo vo veci samej rozhodol rozsudkom už 08.09.2008(...), ale rozhodol nesprávne, preto ho Krajský súd v Žiline zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. V roku 2008 bolo prvé pojednávanie dňa 08.09.2008.

Okresný súd Námestovo v roku 2009 nevytýčil ani jedno pojednávanie a teda nekonal. Dňa 31.08.2010 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci samej.

Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na 23.06.2011, ktoré bolo odročené z dôvodu toho, že žalobkyňa musela ísť na lekárske vyšetrenie. V roku 2011 bolo vytýčené ešte jedno pojednávanie na dňa 08.09.2011, ale z dôvodu PN právneho zástupcu žalobkyne JUDr. Mgr. Buchu sa nekonalo.

V roku 2012 sa konalo iba jedno a posledné pojednávanie, ktoré bolo dňa 02.02.2012. Okresný súd Námestovo uznesením zo dňa 04.11.2013, sp. zn. 5C/4/2008-209 ustanovil za znalca [REDAKOVANÉ], ktorý nebol z daného odvetvia znalcom. Preto Okresný súd Námestovo uznesením zo dňa 26.11.2013, sp. zn. 5C/4/2008-212 zrušil predchádzajúce uznesenie 5C/4/2008-209 a ustanovil za znalca [REDAKOVANÉ] (...), bytom [REDAKOVANÉ], ktorý je znalcom z odvetvia Odhad hodnoty lesov, Odhad škôd lesných porastov. K tomuto dodávam, že okresný súd ustanovil nesprávneho znalca, pretože tento znalec nie je oprávnený oceňovať okrasné stromy.

Okresný súd Námestovo Uznesením zo dňa 19.05.2014, sp. zn. 5C/4/2008-243 priznal znalcovi odmenu za znalecký posudok číslo 2/2014. Proti uvedenému uzneseniu zo dňa 19.05.2014, sp. zn. 5C/4/2008 som podala odvolanie a proti uvedenému znaleckému posudku číslo 2/2014 som podala námietky o ktorých okresný súd doposiaľ nerozhodol. Na môj email zo dňa 04.02.2014(...) mi doposiaľ neodpovedal. Taktiež okresný súd nereagoval na moje námietky, ktoré som mu najskôr poslala emailom dňa 13.01.2014(...), ktoré som mu následne zaslala prostredníctvom pošty. V uvedenom emaily som poukázala na to, že som znalecké dokazovanie konzultovala so znalkyňou [REDAKOVANÉ] z oboru poľnohospodárstvo, odvetvie záhradníctvo a tá mi povedala, že znalec z odvetvia lesníctvo nemôže podať posudok tykajúci sa drevín v záhrade, čo je môj prípad. Preto poukazujem na

to, že okresný súd aj v tomto smere urobil prietahy v konaní, pretože ustanovil nesprávneho súdneho znalca. Uvedené prietahy v konaní v znaleckom dokazovaní potvrdzuje Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.: II. ÚS 10/2001(...)

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd vo veci samej nekonal tak, ako mu to ukladá O. s. p. a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ďalej poukazujem na to, že okresný súd vo veci samej za viac ako sedem rokov právoplatne nerozhodol. Taktiež poukazujem na to, že okresný súd v predmetnej veci ustanovil nesprávneho súdneho znalca na určenie ceny predmetných okrasných stromov. (...)

Sťažovateľka je presvedčená, že prietahmi v konaní jej boli porušené jej základné ľudské práva - právo na prerokovanie jej veci v primeranej lehote a prerokovanie jej veci bez prietahov v konaní, čo jej garantuje čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Uvedené sťažovateľke spôsobuje stres, finančnú ujmu, ako aj zdravotné ťažkosti. Taktiež jej to spôsobuje nemožnosť nakladať s predmetnými okrasnými stromami, nemožnosť disponovania finančnými prostriedkami za nezákonný orez deviatich stromov. (...)

Na základe vyššie uvedených skutočností požadujem v dôsledku prietahov v konaní pri rozhodovaní o žalobe o zaplatenie 70.000,-Sk, ktorá je vedená na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn.: 5C/4/2008, aby mi Ústavný súd Slovenskej republiky v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy SR a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde priznal finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,-EUR (desaťtisíc EUR) ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Finančné zadosťučinenie zdôvodňujem tým, že som počas uvedeného konania a prietahov v konaní nemohla nakladať s predmetnými stromami. Pred mojim rodinným domom orezané stromy iba špatia. Uvedené mi spôsobuje zdravotné problémy. Uvedeným som bola a som vystavená pocitom právnej neistoty, krivdy, nespravodlivosti, bezmocnosti a úzkosti a to z dôvodov, ktoré som uviedla. (...)

Ďalej si sťažovateľka uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia v súlade s § 11 ods. 2 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb(...)

V konaní vo veci samej sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd SR vyniesol tento nález:

1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prietahov upravenej v čl. 48 ods. 2(...) Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote a právo na spravodlivý súdny proces zaručený v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo Okresným súdom Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn.: 5C/4/2008 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky Okresnému súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn.: 5C/4/2008 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,-EUR, ktoré je Okresný súd Námestovo povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Právnomu zástupcovi sťažovateľky priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd Námestovo povinný vyplatiť na účet JUDr. Mgr. Štefan Buchu(...), a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.»

3. Ústavnému súdu bolo 12. októbra 2015 doručené podanie sťažovateľky označené ako „Doplnenie sťažnosti“, z ktorého vyplynulo, že:

„(...) Považujem za potrebné doplniť sťažnosť o nasledovné právne významné skutočnosti, o ktorých som sa dozvedela po podaní sťažnosti.

V mesiaci október 2015 som kontaktovala informačnú kanceláriu Okresného súdu Námestovo, pričom som zistila, že v októbri 2014 (t. j. pred rokom) bol z Krajského súdu Žilina vrátený spis na Okresný súd Námestovo s tým, že Krajský súd Žilina vyhovel odvolaniu proti uzneseniu o znalečnom a vec vrátil na nové rozhodnutie. O tom, že Krajský súd Žilina o odvolaní proti uzneseniu o znalečnom rozhodol pred viac ako rokom som nemala ja ani môj právny zástupca vedomosť, nakoľko Okresný súd Námestovo ešte ani nedoručoval rozhodnutie o odvolaní a to napriek tomu, že od vrátenia spisu uplynul rok.

Mám tak za to, že uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy za prietahy je aj vzhľadom na túto skutočnosť opodstatnená. Zotrvávam dlhodobo v právnej neistote ohľadom výsledku sporu, pričom aj uznesenie o znalečnom bolo v rámci odvolacieho konania zrušené. Napriek uplynutiu jedného roku od vrátenia spisu doposiaľ nepoznám ja ani môj právny zástupca obsah rozhodnutia o odvolaní a dôvody, pre ktoré odvolací súd zrušil napádané

uznesenie, preto nedokážeme ani predpokladať, aký bude následný procesný postup okresného súdu.

Tu navyše poukazujem na skutočnosť, že dôvodmi odvolania proti uzneseniu o znalečnom bola tá skutočnosť, že súd má rozhodnúť o náhrade škody spôsobenej na drevinách vysadených pri rodinnom dome v zastavanom území obce, napriek tomu súd do konania prizval znalca z odboru lesníctvo a nie záhradníctvo na objektivizáciu výšky spôsobenej škody. Na to som súd bezvýsledne upozorňovala obratom ešte pred vyhotovením znaleckého posudku a zvolený znalecký odbor namietala aj s odvolaním sa na konzultácie s inou znalkyňou z obdoby záhradníctvo. Dôkazom toho sú moje podania v spise. Je preto možné ustáliť, že napriek tomu, že sa jedná o bežne rozhodovanú vec okresnými súdmi, o žalobe súd rozhoduje neprimerane dlhú dobu. Iba ohľadom znaleckého dokazovania sa koná niekoľko rokov a v tomto štádiu konania po vrátení uznesenia o znalečnom je predpoklad, že súd sa bude znova zaoberať znaleckým dokazovaním.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jej predsedníčkou, listom sp. zn. Spr 1004/15 z 8. decembra 2015, sťažovateľka listom z 28. decembra 2015 a osobitne tiež právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 29. decembra 2015.

3.1 Predsedníčka okresného súdu popísala chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Sťažovateľka žalobou podanou na Okresný súd Dolný Kubín dňa 28.6.2007 žiadala, aby bola žalovanému povinnosť zaplatiť jej 70.000,- Sk s príslušenstvom. (...)

V súvislosti s prechodom súdnictva na novozriadený Okresný súd v Námestovo zák. č. 511/2007 Z. z. bola predmetná vec odovzdaná na vybavenie Okresnému súdu Námestovo, kde bola pridelená zákonnému sudcovi a veci bola pridelená nová spisová značka 5C/4/2008.

Prehľad úkonov Okresného súdu Námestovo:

- dňa 06.02.2008 daný pokyn na vypracovanie uznesenia, ktorým bolo žalobkyni priznanie oslobodenie od platenia SÚP, uznesenie expedované 11.02.2008

- dňa 03.03.2008 vytýčený termín pojednávania na 31.03.2008

- dňa 26.03.2008 Žiadosť žalobkyne o odročenie pojednávania z dôvodu PN -dokladovaná
- pojednávanie určené na 31.03.2008 bolo odročené bez prejednaní veci samej z dôvodu PN žalobkyne, bol stanovený nový termín o jeden mesiac na 30.04.2008
- pojednávanie určené na 30.04.2008 bolo odročené bez prejednaní veci samej na neurčito z dôvodu PN žalobkyne
- dňa 02.05.2008 správa na ošetrojúceho lekára o tom, aký je predpoklad ukončenia práceneschopnosti žalobkyne. Správa žiadaná 7.5.2008. Zároveň žiadaná správa na žalobkyňu, aby súdu zaslala správu a doklad o ukončení práceneschopnosti za účelom vytýčenia nového termínu pojednávania vo veci
- správa zaslaná 15.05.2008 ošetrojúcim lekárom, telefonicky oznámená žalobkyňou, ktorá uviedla, že PN je minimálne do 06/2008
- dňa 09.07.2008 určený termín pojednávania na 08.09.2008, kedy sa uskutočnilo pojednávanie, na ňom bol vyhlásený rozsudok. Žaloba bola zamietnutá; rozsudok bol expedovaný dňa 06.10.2008
- dňa 27.10.2008 bolo podané odvolanie žalobkyňou, dňa vydané uznesenie o poplatkovej povinnosti VSÚ a zaslanie odvolania na vyjadrenie žalovanému
- dňa 25.11.2008 sudca vydal uznesenie, ktorým zmenil rozhodnutie VSÚ o poplatkovej povinnosti z odvolania, keďže žalobkyňa, ktorá podala odvolanie, bola od platenia súdnych poplatkov oslobodená celkom. Povinnosť zaplatiť súdny poplatok jej súd neuložil,
- dňa 24.02.2009 vec vrátená z KS ZA - prvostupňové rozhodnutie bolo zrušené, dňa 25.02.2009 daný pokyn na jeho doručenie
- dňa 23.06.2009 daný pokyn na vyžiadanie správy o tom, či PN žalobkyne trvá, keďže táto dňa 30.03.2009 telefonicky súdu oznámila svoju žiadosť o určenie termínu pojednávania na koniec júna 2009 z dôvodu PN
- žalobkyňa oznámila, že PN trvá, doložila potvrdenie o zdravotnom stave, lekár neodporučil zúčastniť sa súdneho pojednávania
- dňa 16.07.2009 daný pokyn - spis na lehotu do 10/2009, po uplynutí ktorej žiadať novú správu o stave konania

- dňa 02.11.2009 žiadaná správa o zdravotnom stave žalobkyne, oznámenie zaslané 12.11.2009

- dňa 07.12.2009 určený termín pojednávania na 21.01.2010, následne 18.01.2010 doručená žiadosť žalobkyne o odročenie pojednávania z dôvodu PN a nesúhlasila s tým, aby sa konalo v jej neprítomnosti. Pojednávanie odročené na 09.03.2010 bez prejednania veci samej, v záujme hospodárnosti konania účastníci vopred upovedomení.

- dňa 04.03.2010 opäť žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu PN žalobkyne a tiež z dôvodu účasti jej právneho zástupcu na pojednávaní pred OS Žilina. Preto pojednávanie určené na deň 09.03.2010 odročené na 06.04.2010, kde bola podaná opäť žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu PN žalobkyne. Pojednávanie odročené na neurčito do skončenia PN žalobkyne

- dňa 07.06.2010 daný pokyn na vyžiadanie správy o zdravotnom stave žalobkyne od ošetrojúceho lekára. Správa žiadaná 08.06.2010. Zaslaná 28.06.2010 s tým, že PN žalobkyne bude trvať asi jeden mesiac - vzhľadom na podanie žiadosti o invalidný dôchodok

- dňa 30.06.2010 určený termín na 31.08.2010 s upozornením, že súd bude pojednávať v jej neprítomnosti. Daný termín žiadal odročiť žalovaný z dôvodu čerpania celozávodnej dovolenky, pre ktorú nie je možné zabezpečiť jeho účasť a zastupovanie na pojednávaní. Žiadosti nebolo vyhovené

- dňa 31.08.2010 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené za účelom vznesenia námietky zaujatosti zo strany žalobkyne a jej právneho zástupcu

- dňa 28.09.2010 vyjadrenie zákonného sudcu k sťažnosti na predsedu súdu a k vznesenej námietke zaujatosti

- dňa 01.10.2010 spis predložený KS ZA na rozhodnutie o námietke

- dňa 08.11.2010 spis vrátený z KS ZA s rozhodnutím, že sudca nie je vylúčený z rozhodovania z prejednávania veci. Daný pokyn na expedovanie dňa 15.11.2010

- dňa 23.05.2011 určený termín pojednávania na 23.06.2011, bola podaná žalobkyne žiadosť o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov, zároveň o odročenie pojednávania požiadal aj žalovaný z dôvodu nepredvídateľnej prekážky, o čom mal informovať žalobkyňu

- pojednávanie dňa 23.05.2011 odročené bez prejednania veci samej na 08.09.2011. Toto pojednávanie bolo na žiadosť oboch účastníkov konania odročené z dôvodu

prebiehajúcich mimosúdnych rokovaní, ako aj z dôvodu PN žalobkyne. Pojednávacie odročené na neurčito s poskytnutím 2 mesačnej lehoty na mimosúdne vyriešenie predmetu sporu.

- dňa 03.11.2011 daný pokyn na vyžiadanie správy o stave mimosúdneho rokovania od oboch účastníkov konania. Správa žiadaná 09.11.2011

- dňa 24.11.2011 oznámené, že medzi účastníkmi k dohode nedošlo s tým, že v oznámení žalobkyne je žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania na 01/2012 z dôvodu PN a vyšetrení

- dňa 09.01.2012 určený termín na 02.02.2012, zároveň dňa 01.02.2012 bolo vydané uznesenie o zmene petitu žaloby v znení žiadanom žalobkyňou

- dňa 02.02.2012 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom došlo k prejednaniu veci samej, ktoré bolo odročené z dôvodu rozhodnutia o podanom návrhu na prerušenie konania do skončenia dedičského konania vedeného na OS v Žiline Dnot 57/2007

- dňa 19.03.2012 vydané uznesenie, ktorým súd návrh na prerušenie konania zamietol

- dňa 04.11.2013 vydané uznesenie o ustanovení znalca na určenie výšky škody na drevinách

- dňa 12.11.2013 vydané uznesenie na zloženie zálohy zo strany žalovaného

- dňa 21.11.2013 oznámenie znalca o nesprávnosti jeho zápisu do zoznamu znalcom v odbore lesníctvo

- dňa 26.11.2013 vydané uznesenie o ustanoveného nového znalca

- dňa 27.11.2013 odvolanie žalovaného proti uzneseniu o zložení zálohy

- dňa 16.01.2014 námietky proti osobe znalca a žiadosť o znalca z iného odboru

- dňa 03.02.2014 daný pokyn pre znalca, aby sa vyjadril k podanej námietke a k tomu, či je oprávnený vypracovať znalecký posudok, resp. k možnosti pribratia konzultanta

- dňa 10.02.2014 zaslané vyjadrenie od znalca

- dňa 26.02.2014 zaslaný ZP spolu s vyúčtovaním odmeny ešte predtým ako súd rozhodol o námietke

- dňa 06.05.2014 vydané uznesenie, ktorým súd znalca nevyhlásil z podania znaleckého posudku. Uznesenie expedované 23.05.2014, keď zároveň bol daný pokyn na vypracovanie uznesenie o priznanej znaleckej odmene

- dňa 19.05.2014 vydané uznesenie o znalečnom

- dňa 09.06.2014 odvolanie proti uzneseniu o znalečnom

- dňa 07.08.2014 spis zaslaný na KS ZA na rozhodnutie o znalečnom

- dňa 10.10.2014 spis vrátený z KS ZA uznesenie o znalečnom bolo zrušené

- dňa 20.11.2015 daný pokyn, ktorým súd určil termín na 20.01.2015 + doručenie uznesenia KS ZA s výzvou na oznámenie ďalších dôkazov a tiež o tom, či trvajú na výsluchu znalca

Jedná sa o vec, ktorá nie je právne a ani skutkovo zložitá. Podľa názoru zákonného sudcu k prieťahom došlo zo strany sťažovateľky - žiadosti o odročenie pojednávania pre neustálu PN, pričom úpravu O.s.p. v tom čase nedovoľovala konať v neprítomnosti žalobkyne, ktorá svoju práceneschopnosť riadne dokladovala. K prieťahom došlo aj zo strany súdu v období od 19.03.2012 do 04.11.2013 a od 10.10.2014 do 20.11.2015, čo bolo spôsobené odchodom dvoch sudcov a dlhotrvajúcou práceneschopnosťou ďalšieho sudcu (JUDr. Miroslava Jagnešáka).

Zároveň Vám oznamujem, že súhlasím s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti a v prílohe Vám zasielame spis tunajšieho súdu 5C/4/2008, ktorý žiadame po oboznámení vrátiť, nakoľko vo veci je na deň 20.1.2016 nariadené pojednávanie.“

3.2 Sťažovateľka vo svojom liste na uvedené vyjadrenie okresného súdu uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Súdom zmarené pojednávanie konané dňa 31. augusta 2010. Bolo odročené na neurčito kvôli námietke zaujatosti, ktorú si zákonná sudkyňa sama na seba podala - žalobkyňa súd ani nežiadala, aby sám súd vzniesol na seba námietku zaujatosti. Navyše, námietku zaujatosti nemožno nikdy odôvodniť procesným postupom súdu, takže aj práve z tohto dôvodu sám súd zmaril pojednávanie konané 31. augusta 2010.

Ako vyplýva z judikatúry Ústavného súdu, priesťahy môže spôsobiť nielen nečinnosť súdu, ale aj jeho procesná aktivita vtedy, ak sú jeho rozhodnutia zrušené v rámci konaní o opravnom prostriedku.

Súd dňa 08. septembra 2008 žalobu zamietol ako nedôvodnú. Toto rozhodnutie bolo zrušené odvolacím súdom, čím sa konanie zbytočne predĺžilo a vykonalo sa viacero nadbytočných procesných úkonov.

Takisto uznesenie o znalečnom bolo odvolacím súdom zrušené ako nedôvodné.

Zmarené znalecké dokazovanie - napriek odôvodneným námietkam žalobkyne súd pribral do konania znalca, ktorý nie je kompetentný posúdiť reálnu výšku Škody na drevinách a to z dôvodu, že ako sa vyjadril znalec, môže oceniť dreviny aj v zastavanom území obce ale to iba za splnenia podmienky, že celoplošný výskyt drevín je na pozemku výmery aspoň tisíc metrov štvorcových. Ako zo spisu jednoznačne vyplýva, ihličnany sú vysadené iba v úzkom páse pri plote rodinného domu, pozemky, na ktorom sú dreviny vysadené ani zďaleka nedosahujú minimálnu výmeru tisíc metrov štvorcových a okolité pozemky sú využité ako zastavaná plocha obytných domov, cestná komunikácia a pod.

Navyše sám súd vo Vyjadrení konštatuje, že k priesťahom došlo. Preto som názoru, že sťažnosť je dôvodná

Zároveň Ústavnému súdu touto cestou dovoľujem oznámiť, že súhlasím s prejednaním veci bez nariadenia verejného pojednávania.“

3.3 Právny zástupca sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie okresného súdu tiež poukázal na skutkový stav sporu a dodal tieto relevantné skutočnosti:

«(...) Týmto Vám oznamujem, že súhlasím s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania v tejto veci.

(...) Celý priebeh konania od podania návrhu na začatie konania, ktorý bol podaný 30.05.2007 nemôžem považovať za efektívny, pričom doposiaľ nebolo vydané právoplatné rozhodnutie vo veci samej a znalecké dokazovanie nebolo urobené znalcom z príslušného oboru. Z uvedeného dôvodu som proti znalcovi [REDAKOVANÉ] podala námietky, ale Okresný súd Námestovo ho Uznesením zo dňa 06.05.2014, sp. zn. 5C/4/2008-237 nevytlúčil. Už zo samotnej dĺžky konania a prihliadnutím na terajší stav veci je možné

ustáliť, že 8,5 ročný priebeh konania, ktorého predmetom je bežná rozhodovacia činnosť súdov, vykazuje zjavné známky dlhodobých prieťahov a neefektívneho postupu súdu.

Tak, ako vyplýva aj zo zhrnutia priebehu a vykonaných úkonov zo strany okresného súdu, je badať dlhé obdobia, kde súd bol nečinný. Predsa konanie o znalečnom bolo predčasné, čo potvrdil uznesením Krajský súd v Žiline.

Okresný súd Námestovo vo svojom stanovisku uvádza ako dôvod prieťahov v konaní to, že súd bol personálne poddimenzovaný a preto zákonný sudca priebežne nekonal. Ako vyplýva z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky(...), nedostatočne (poddimenzované) personálne obsadenie súdu a opakované zmeny zákonného sudcu nemôžu byť účastníkovi konania na ťarchu a nezbavujú súd zodpovednosti za prieťahy.

Som presvedčená, že Okresný súd Námestovo ustanovil nesprávneho znalca na znalecké dokazovanie, preto som prostredníctvom môjho právneho zástupcu podala na Ministerstvo spravodlivosti SR, Odbor znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti, Bratislava podanie: „Žiadosť o stanovisko k znaleckému dokazovaniu“ zo dňa 08.12.2015 -príloha č. 1, kde som okrem iného uviedla.

„Okresný súd Námestovo ustanovil znalca z odboru Lesníctvo, odvetvie odhad hodnoty lesov, odhad škôd lesných porastov, odvetvie ochrany prírody a krajiny [REDAKOVANÉ] (...) Uvedený znalec vypracoval Znalecký posudok číslo 2/2014 - príloha č. 2. Následne po tom čo okresný súd ustanovil uvedeného znalca sme ho namietali, pretože nie je príslušný a oprávnený na vypracovanie uvedeného znaleckého posudku(...)“, nakoľko „súčet parciel, na ktorých sú vysadené ihličnaté dreviny nedosahuje minimálnu výmeru 1000m²“.

Ďalej poukazujem na to, že okolité pozemky sú využité ako miestna komunikácia (cesta), radová zástavba, okraj sídliska.

Preto zdôrazňujem, že znalec nebol a nie je oprávnený podať znalecký úkon, bol na to mnou vopred včas upozornený, a napriek tomu znalecký posudok vypracoval. Znalecký posudok je pre nenaplnenie nevyhnutných predpokladov pre toto konanie nepoužiteľný, pretože je nezákonný a to z dôvodov, ktoré som už uviedol

S poukázaním na uvedené som súdu navrhol, aby do konania pribral znalca, ktorý je schopný oceniť reálnu škodu na porastoch a ohodnotiť záhradnícke práce s prihliadnutím

na účel využitia pozemku a to znalca z: odbor: 290000 - poľnohospodárstvo, odvetvie: 290707 - záhradníctvo, napr. [REDACTED], Stromová I. Sučany. (...)

Znalec z odvetvia záhradníctvo určí reálnu škodu tak na okrasnom poraste ako aj na prácach spojených so sanáciou tohto stavu za predpokladu, že sa nejedná o bežnú ťažbu v lese ale o výkon záhradníckych prác, keďže sa v predmetnej veci nejedná o lesnú stavbu ani pozemok, ale o obytný dom v zastavanom území obce a o pozemok, ktorý je využívaný ako záhrada a sú na ňom vysadené iba okrasné dreviny, plot, blízkosť elektrického vedenia a rôzne doplnkové stavby a zariadenia, a preto je hrubá ťažba ako v lese neprípustná“.

Som toho názoru, že moja vec nevykazuje rysy výnimočnosti, a preto nemožno akceptovať dĺžku konania viac ako 8,5 roka bez vydania právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Navyše, dlhodobé obdobia nečinnosti súdu sú opakované.

Uplatňujem si trovy konania v súlade s § 11 ods. 3 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov(...) spolu: 444,66,-EUR.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Pokiaľ ide o chronológiu úkonov okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré popísala predsedníčka súdu v bode I/2.1 tohto nálezu, rovnaké relevantné skutočnosti zistil aj ústavný súd z obsahu zapožičaného súvisiaceho spisu, túto chronológiu nespochybnila ani sťažovateľka vo svojom stanovisku, ani jej právny zástupca, preto ústavný súd opomenul duplicitné opísanie týchto úkonov, keďže skutkové okolnosti danej veci sa spornými nestali.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom tohto konania pred ústavným súdom bolo posúdenie toho, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 4/08 pôvodne „o zaplatenie 70 000 Sk s príslušenstvom“, teda o zaplatenie sumy 2 323,57 € s príslušenstvom, dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby

neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa zásadne naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že napriek tomu, že rozhodnutie v danej právnej veci závisí od skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti, súhlasí s účastníkmi konania, že ide „o vec, ktorá nie je právne a ani skutkovo zložitá“ (predsedníčka súdu), resp. „vec nevykazuje rysy výnimočnosti“ (právny zástupca sťažovateľky). Ústavný súd teda konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej ani od skutkovej zložitosti veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd zo zapožičaného spisu okresného súdu zistil, že od 31. marca 2008 minimálne do 31. augusta 2010 dĺžka posudzovaného konania bola skutočne ovplyvnená zdravotným stavom sťažovateľky, ktorá opakovane požiadala okresný súd o odročenie pojednávania z dôvodu svojej práceneschopnosti, pričom dôvodnosť

odročovania nariadených pojednávaní potvrdil aj ošetrojúci lekár sťažovateľky. Skutočnosť, že za uvedené viac ako dvojročné obdobie okresný súd nemohol efektívne konať, sťažovateľka, samozrejme, úmyselne nezavinila, veď išlo o jej zdravotné problémy, objektívne však túto skutočnosť nemožno pričítať ani na vrub okresnému súdu.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania iba pred okresným súdom viac ako 7 rokov je už samo osebe neprimerané, napriek tomu, že viac ako dva roky súd nemohol vo veci efektívne konať zo zdravotných dôvodov sťažovateľky a spis sa nachádzal celkove cca päť mesiacov aj na odvolacom súde.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že okresný súd bol v danej veci aj opakovane nečinný, a to konkrétne od 8. novembra 2010 do 23. mája 2011 (šesť mesiacov), od 19. marca 2012 do 4. novembra 2013 (desať mesiacov) a od 10. októbra 2014 do 20. novembra 2015 (trinásť mesiacov), pričom ani úkony súvisiace s nariadením znaleckého dokazovania tiež neboli vždy efektívne. Okresný súd teda minimálne tri roky vo veci nevykonával žiadne úkony (celkove dvadsaťdeväť mesiacov) alebo nevykonával efektívne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas napadnutého konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). Na skutočnosť, že zbytočné prietahy mali byť spôsobené aj z dôvodu nedostatočnej personálnej obsadenosti súdu, na ktorú v danej veci poukázala predsedníčka okresného súdu, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností, na ktoré predsedníčka okresného súdu poukazuje, sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho

konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálnu kapacitu príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € s odôvodnením, že uvedené zbytočné prietahy v napadnutom konaní jej spôsobujú „*stres, finančnú ujmu, ako aj zdravotné ťažkosti*“, resp. napadnutým postupom súdu bola „*vystavená pocitom právnej neistoty, krivdy, nespravodlivosti, bezmocnosti a úzkosti*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia jej práv, najmä aj na výšku uplatnenej finančnej čiastky (2 323,57 € s prísl.), ako aj na jej podiel na (síce neúmyselnom) predĺžení napadnutého konania, považuje za primerané vo výške 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 22. januára 2015, spísanie ústavnej sťažnosti z 23. januára 2015 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 29. decembra 2015). Za tri úkony vykonané v roku 2015 patrí odmena v sume trikrát po 139,83 € a režijný paušál trikrát po 8,39 € (v zmysle § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 444,66 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2016